

Kapličky a boží muka

ve fotografiích

Karla Pavlíčka

Příloha Budišovského zpravodaje 3/2011

5. 10. 2011

Kopcovitou krajinu v našem okolí zdobí prořídle lesy, v nichž převládají smrky a borovice. Svoje nezastupitelné místo v ní mají především ostrůvky v polích, které se zde v minulých dobách vytvořily. Jejich dominantou jsou především balvany, které jsou i v lesích, polích a snad všude.

V průběhu let se součástí této přírodní scenérie staly i výtvořily lidí. Mám na mysli především kříže u polních cest a silnic, boží muka a naší pozornosti nemohou uniknout zvonička a kapličky. A právě u těchto menších staveb se na chvíli zastavme.

Boží muka mají symbolizovat sloup, u něž byl z rozhodnutí Pontia Piláta bičován Kristus. Nejstarší se začala stavět ve 14. století a největší rozšíření spadá do období baroka a první republiky. U nás mají většinou tvar pilíře se stříškou. Není jich zde sice mnoho, ale o to více vynikají.

Ke vzniku zvoniček dal popud ohňový patent Marie Terezie z roku 1751, který kromě jiného nařizoval zvonit, pokud vartýř vidí požár. Za tímto účelem měl být zvonek v každé obci. Zvoničku se u nás podařilo zachránit jen jednu.

V malých obcích nahrazovala kostel malá křesťanská modlitebna – kaplička, která byla většinou stavěna uprostřed návsi. I když se v průběhu času některé obce rozrůstaly a návěs se posouvala jinam, kapličky na kráse neztratily. Součástí kapliček je věžička se zvonkem, který oznamoval především čas k modlitbě. V dnešní době oznamuje úmrtí v obci a loučí se se zemřelým při jeho poslední cestě na hřbitov. U kapliček se dodnes slouží poutní mše svaté, dochází u nich k setkáním rodáků a někde se slouží i májové pobožnosti.

Většina božích muk a kapliček přečkala až do dnešní doby díky nezměrnému úsilí několika jedinců. Vzhledem k novým možnostem se někde podařilo sehnat peníze z fondů obnovy kulturních památek a z kapliček se staly ozdoby vesnic.

I když v dnešní době věřících spíše ubývá, staví se kapličky stále a jsou místem slavnostních setkávání obyvatel.

Studnice – boží muka

Hodov – kaple sv. Jana Nepomuckého z r. 1818

zvonička Kundelov

Studnice – kaplička se zvonem zasvěceným Panně Marii

křížovatka silnic na Nárameč a Valdíkov

Oslava – kaplička

Kamenná – kaplička sv. Jana Nepomuckého

Mihoukovice – kaplička z r. 1898

Oslavička – kaplička Nanebevzetí Panny Marie

boží muka a smírčí kámen u rybníka Velký Bor, nedaleko Trnavy

Ptáčov – boží muka

Smrk – kaple Neposkvrněného srdce Panny Marie a sv. Vojtěcha z r. 1850

Jabloňov – boží muka

Hostákov – boží muka

Pozďatín – kaple Panny Marie z r. 1881

Pozdařín – kaplička sv. Jana Nepomuckého z 18. stol.

Pyšel – kaple Panny Marie Na stráži

Pyšel – jeskyňa P. Marie

Vaneč – kaplička

Klementice – kaplička Svaté Rodiny z r. 1840

Nárameč – kaple sv. Jana Nepomuckého z 18. stol.

Valdíkov – kaplička z r. 1874

Přeckov – zvonice ze zač. 19. stol.

Hroznaťín – zvonička z r. 2000

Svatoslav – kaple sv. Benedikta z r. 2006

u Vlčatína – boží muka v místech, kde skonal 7. 10. 1960 básník Jan Zahradníček

Dolní Heřmanice – kaple sv. Petra a Pavla

Číkov – kaplička svaté Máří Magdalény

Jabloňov – kaple zasvěcená svatým Andělům Strážným

Na titulní straně – boží muka u Čučic

Příloha Budišovského zpravodaje č. 3/2011

www.horacko.cz/budisov/zpravodaj

Samostatně neprodejné

Vydává: Úřad městyse Budišov, IČO 00289159, tel. 568 875 110, e-mail: obec@mestysbudisov

Redakce: Karel Pavlíček (e-mail karel_pavlicek@volny.cz, tel. 568 875 212),

Mgr. Jiří Horák.

Vyšlo v Budišově dne 5. 10. 2011

Technická realizace: Ing. Ladislav Dokulil

Tisk Tiskárna Charvát, s. r. o., Velké Meziříčí